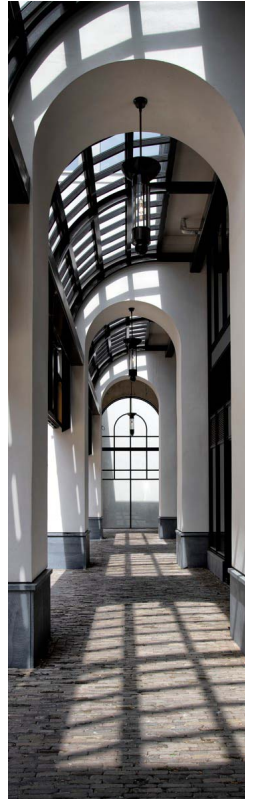

Michel Huisman in het
Maankwartier in Heerlen.
FOTO'S BAS QUAEVLIËG

De citadel van Michel

De lelijkste plek van Heerlen is niet meer. Het Maankwartier heeft het oude stationsgebied compleet weggevaagd. Een kantelpunt voor de stad, hoopt visionair Michel Huisman. Zijn mythische witte citadel nadert voltooiing.

DOOR VIKKIE BARTHOLOMEUS

INTERVIEW
MICHEL HUISMAN

Onderaan de roltrappen richting centrum gaat een gat. Opvulling voor deze lacune is in de maak: een beeld van het sterrenbeeld visser. Kunstenaar Michel Huisman toont op zijn mobiel foto's van twee mythische geschubde wezens, lieflijk verstrengeld in beton. Zoom in en het oog valt op iets verontwaardigd: één vis heeft een mensenhand. Hij licht om zijn verstopte hartenkreet. „Wie ernaar zoekt, komt hier van alles tegen!” Opgetogen marcheert hij door zijn 'magnum opus': 190 miljoen euro is geïnvesteerd in het complex met meer dan honderd woningen, station, supermarkt, parkeergarages, hotel, winkels en kantoren. Is het kunst, is het architectuur? Om juridische redenen mag Michel Huisman zijn 'werk' niet signeren, maar zijn handtekening staat in het Maankwartier op duizend plekken. Vorm, kleur, materiaal: het komt uit zijn brein. Elk detail is van zijn hand. Van de brievenbussen en deurklinken van Franse treinstellen uit 1880, tot de klin-

kers die bij Artis voor de deur hebben gelegen. Hij wijst op een versteende kameleon in aanvalshouding die hij boven een deur heeft gemetseld. „Zie je die vlieg ietsjes naar links? Zit niet in de gevarezone van de kameleon. Als je het niet weet, ga je het niet zien.” Even gaat hij zitten op een van de teakhouten bankjes die ook in Hyde Park in Londen staan en overziet het gebied. „In 1993 was dit de op een na criminelste plek van Nederland, lagen hier overal junks. Kun je je toch niet meer voorstellen?” Zestien jaar geleden besloot hij om zich te gaan bemoeien met de stedenbouwkundige plannen, vanuit „een gevoel van groot verzet. Ik wil niet weer degene zijn die het niks vindt. Ik wil komen met een antwoord. Niet alleen kritiek.”

Reacties
Aan de basis van zijn ontwerp lagen de mijnsteenbergen. De zwarte bergen waar de warmte in de vorm van stenkool 'uit getrokken' was, wilde hij terugbrengen als een witte berg die 'warmte teruggeeft'. Een citadel. Zijn ontwerp riep extreme reacties op. „Maankwartier' werd er gescholden. Een megalomane suikertaart, grotesk fremdkörper.

Maar Huisman hield stand. In de loop der tijd is het tij gekeerd en zijn de kritieken overwegend lovend. „Ik heb inmiddels wel wat *game credits*. Het is een waanzinnige uitdaging geweest, maar de weerstand is weg. Ik hoef niet overal meer zo hard voor te knokken.” Het Maankwartier is ongrijpbaar. Het is dominant en voegt zich tegelijk als van nature in de omgeving. Door het hoogtevorschillen en het overspannen van spoor en busbaan, moest Michel Huisman continu in 3D denken. Het pad bij de Sarolestraat heeft bijvoorbeeld een hellingshoek van 12 procent. „Dat kan natuurlijk absoluut niet. Veel te steil. Maar ik zei: wacht eens even, we zijn wel in Limburg! Dat is hetzelfde als de Cauberg!”

Michel Huisman wordt continu herkend, aangeklampt. „Kunt u me zeggen waarom die T-stokken daarbovenop zitten?” Hij wijst naar stalen constructies op het oude kantoorgebouw van de Hoppenhof en legt grijzend uit. „Dat zijn 'hopstokken'. Er zijn nog vier broedparen van de hop in Nederland en als je naar Heerlen komt, heeft ie vier gereserveerde parkeerplaatsen.” Even verderop roept vanaf een

balkon directeur Jacques Gorgels van Weller. De woningcorporatie neemt als ontwikkelaar van het project haar intrek in het Maankwartier. „Jacques is een cowboy”, zegt Michel Huisman met zijn bulderende schaterlach. „Hij is een held. Hij heeft het allermeeste risico genomen van alle en iedereen.” Jacques zelf relativeert zijn heldenrol bescheiden. „Maar dit is inderdaad pionieren geweest op alle fronten. Een *once-in-a-lifetime* project. We hebben zeven of acht verschillende soorten crises doorstaan: bankencrisis, landencrisis, eurocrisis, vastgoedcrisis. En dan ook nog eens tig verschillende burgemeesters en wethouders. Het is echt een uniek project. We hopen dat het de stad helpt met haar transitie.”

Rimpelrozen
Begin augustus gaat het NS-station open en worden dagelijks 45.000 'publieksbewegingen' verwacht. De woningen zijn vrijwel allemaal verkocht of verhuurd. De exploitatie van het Maanhotel met ongeveer 150 kamers is nog niet rond en ook de winkelruimtes zijn nog niet allemaal verhuurd. Huisman heeft er vertrouwen in. „Iedereen kijkt de kat uit de boom totdat het station opengaat.”

“
In 1993 was dit de op een na criminelste plek van Nederland, lagen hier overal junks. Kun je je toch niet meer voorstellen?”

Michel Huisman

Eigenhandig heeft hij een paar weken geleden honderden rimpelrozen en andere plantjes gezet. Ecologie vindt hij cruciaal in de stedenbouw; de natuur moet integraal onderdeel zijn van de stad. „Meervoudig ruimtegebruik. Als we dat niet als de sodemieter gaan verpassen, hebben we over twintig jaar geen ruimte meer om te leven. Als een vlinder meer dan vierhonderd meter moet vliegen om te eten en drinken, redt te het niet.” Tuscaanse cipressen staan op grote hoogte in balkons. Acaziabomen zijn bewust niet buiten het hek geplaatst. „Je moet van elke grens een zachte overgang maken. Want denken in grenzen is wat Trump doet.” Niets in het Maankwartier is zonder verhaal. 89 sterrenbeelden zijn verstoppt in het complex. Tekens uit de dierenriem, maar ook de astronomische sterrenbeelden met verwijzingen naar de mythologie. Vol raadsels en symboliek. Zo schijnt een van de meest vloedende criticasters van het Maankwartier te zijn verveeuwigd als de monsterlijke vrouwengigant Medusa, de mond van sterrenbeeld Boötes is de geheime ingang van een vogelnest. Op het dak van het Maanhotel pronken de planeten uit ons

zonnestelsel. „Zie je dat de luiken onder Mercurius dicht zijn? Hij is de god van de handel en de diefstal. De handel ligt op zijn gat en dieven wil je niet in huis.”

Poëzie
Hij heeft geprobeerd functionaliteit en schoonheid zo optimaal mogelijk te combineren. „Dit gaat heel erg over poëzie. De geheime vraag die poëzie ons stelt, weegt oneindig veel zwaarder dan de som van alle menselijke eisen.” Het heeft de afgelopen zestien jaar enorm veel van hem gevegd. „Orust. Ik moet dit doen. Heerlen is een metafoer, een pars pro toto van wat er in de wereld gebeurt. Het klinkt heel hard, maar het had evenveel ergens anders kunnen zijn.” Hij wagt van de huidige wereld waarin de meeste beslissingen gebaseerd zijn op rendabiliteit. Geld. „Ik wil laten zien dat je met dezelfde inspanning dingen kunt doen die duurzaam van waarde zijn. Dat je niet na dertig jaar zegt: dit is zo lelijk, dit hadden we nooit moeten bouwen. Heerlen is weer een stad waar je in kunt geloven, omdat je de zwakste plek hebt geheeld.”